

Referat fra møtet i faggruppe landbruk 5.2.2019, Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma (Huvo)

Til stede: Dag E. Opsahl (Eidsvoll), Nina Lynnebakken (Nannestad), Hans Petter Langbakk (Ullensaker), Kari Engmark (Fylkesmannen i Oslo og Viken), Lise Gravermoen (Nes), Åse Marit Skjølås, (Østre Toten) og Helge B. Pedersen (daglig leder).

Forfall: Ola Bihaug (Hurdal) og Bjørn Baardshaug (Akershus Bondelag)

Vedlegg til innkallingen: Kun lenker til sakene, som også følger som lenker her.

Sak	Innhold	Oppfølging/ ansvar
1	<p>Referat fra forrige møte (26.9.2018) Konklusjoner: Ingen merknader. Godkjent.</p>	
2	<p>Diverse orienteringer Helge orienterte om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Styringsgruppemøte 14.11.18 (lenke), inkl. arbeidsplanen for Huvo 2019 (lenke), videre problemkartlegginger, prosesser, informasjon og tiltaksoppfølging. • Status for revidering av kilderegnskap vha. Agricat 2. Avventer resultater. Må brukes i praksis når det er ferdig. Skal inn i tiltaksanalysen når den revideres til høsten. • Høringen av frivillig manøvreringsreglement i Hurdalssjøen er utsatt (lenke), til høsten 2019. • Brosjyren om hestemøkk (eg. VO Leira-Nitelva) (lenke), jf. epost 2.10, og ferdig utgave 18.10.18. • Glommadata er oppdatert (lenke) og kart (lenke), men brukes neppe ift. 2018-rapporteringen. • Årsmelding 2018, overvåkingsrapport og status for tiltakene skal til politisk behandling i kommunene, tas via prosjektgruppa. • Ny veileder om klassifisering av miljøtilstanden i vann, veileder 02:2018, (lenke). Dvs. noe endring. • Vannforskriften er revidert 1.1.2019 (lenke). • Jordbrukets oppfølging av vannforskriften. Seminar i regi av Miljødirektoratet/Norsk Vannforening 5.12.18, særlig ble forslaget til ny gjødselvereforskrift § 7 diskutert i møtet. • Det ble orientert om nok et (antatt) brudd på kravpunktet (nr. 24) om vannbeskyttelse i PEFC-standard. • Nye rapporter fra NIBIO om: effekter av buffersoner (lenke), treplanting langs vann/vassdrag (lenke) kost-effekt vannmiljøtiltak i jordbruket (lenke), synergier av miljøtiltak i jordbruket (lenke) og fangvekster (lenke), jf. foredragene fra Brandsæter og Bechmann i forrige møte. • Ny undersøkelse om mikroplast i kretsløpet (lenke). • Vannregionutvalgsmøte 24.1.19. vedtok dokumentene som skal legges ut på høring (hovedutfordringer og planprogram). • Det blir ny vannregionmyndighet fra 1.1.2020 (8 nye VO = ca. 20 VO i den nye Vannregion Øst). 	

	<ul style="list-style-type: none"> Nasjonal Vannmiljøkonferanse arrangeres 27. – 28. mars. Oslo. <p><u>Konklusjoner/oppfølginger:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Den endelige brosjyren om håndtering av hestemøkk legges ved referatet. Innspill til Glommadata: Det bør være en «pop-up» /musepeker el.l. som beskriver mer detaljer i kartløsningene, og hva vi ser. Årstall for kilder bør være lett synlig. Det bør brukes begrepet «endret jordarbeiding», dvs. samme som i RMP. 	<p>Helge</p> <p>Helge</p>
3	<p>Status Huvo-prosjekter</p> <p>Det ble kort orientert om følgende Huvo-prosjekter:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tematikken «båtseptik» tas inn i Huvo (Hurdalssjøen og Vorma). Huvo har ferdigstilt prøveplan miljøgifter for Hurdal (lenke), prøveplan for Nannestad (lenke), og for Eidsvoll (lenke). Prøveplanene er planlagt fulgt opp med faktiske målinger i 2019. Det er planlagt arbeidsseminar for kommunene, for å lære å legge inn/ajourføre Grunnforurensingsdatabasen. Det er Fylkesmannen i Oslo og Viken, som tar dette, i samarbeid med Miljødirektoratet. Det gjenstår fortsatt en del ift. miljøgiftkartlegging. Kommunene følger opp en del ift. miljøgiftkartlegging også på egen hånd. Huvo har jobbet mye med hydromorfologi (demninger/barrierer osv.), og kommer til å bruke mye ressurser på dette også i 2019. Utredninger er ferdige for Honsjøen/Hona, (samt Store Vikka som vi har tatt for VO Leira-Nitelva samtidig) og for Lysjøen/Lysjøåa. Utredninger blir ferdige i mars for Hegga, Gjødinglelva og Andelva. Det jobbes også med Hurdalselva. Problemkartlegging av fiskedøden i Risa. Studentoppgaver i mai. Kontrollfiske i elver og bekker i 2018, følges opp videre i 2019. Første effektoppfølgning av kalkinnblandet gytegrus i Øyangen. Brosjyren om krysningspunkt mellom skogsbilvei og gytebekk er ikke påbegynt pga. kapasitetsproblemer. Tiltaksrettet overvåking skal ut på nytt anbud i år, for årene 2020 og 2021. Tas av økologigruppa. Innspill kan gis. <p><u>Konklusjoner/oppfølginger:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Det undersøkes om Skogkurs allerede har noe info på skogsbilvei vs. gytebekk. Det vurderes å lage en folder/tegning som illustrerer hvordan man kan etablere gode drikkeplasser for storfé uten at det blir erosjonsproblemer i elva/bekkekantene (jf. Danmark). Kommentar til kart i Glommadata: Fylkesmannen kan være behjelpelig dersom det er behov for kartpresentasjoner innen landbruk, som per nå ikke er gode nok i Glommadata. 	<p>Helge</p> <p>Alle</p>
4	<p>Status for oppstart av 2. planperiode (2022-2027)</p> <p>Det ble gitt en orientering om:</p> <ul style="list-style-type: none"> Arbeidet med å fastsette miljøtilstanden per høsten 2018, og nasjonal rapportering (inkl. tiltaksstatus) også videre til ESA. Proessen med å utarbeide Huvo sin leveranse for «hovedutfordringer». «Hovedutfordringer» for Vannregion Glomma, med hvert VO sin leveranse som vedlegg og planprogram legges ut senest 1.4.2019 på 3 måneders høring av VRM for Glomma. Det tas sikte på at Huvo lager et tekstgrunnlag som kommunene kan benytte i sine saksframlegg for politisk behandling (via prosjektgruppa). 	

	<ul style="list-style-type: none"> Arbeidet med å revidere tiltaksanalysen/tiltakslista i VO, og forvaltningsplanen/tiltaksprogrammet for perioden 2022—2027 starter høsten 2019. 	
5	<p>Status for RMP for Oslo og Viken fra 2019-2022 Kari orienterte om:</p> <ul style="list-style-type: none"> Den nye RMP-ordningen er omtrent klar. Det foreligger nå en oversikt over hvilke tiltak som er med, og foreløpige satser. De endelige satsene er pt. ikke helt klare. Det blir ca 4 millioner til disposisjon i «friske midler» for de nye ordningene ift. tidligere forbruk/søknader. Nye ordninger: <ul style="list-style-type: none"> Soner for pollinerende insekter i kombinasjon med grasdekte vannveier/grasdekte kantsoner i åker. Grasstriper på tvers av fallet i åker Ingen jordarbeiding om høsten i alle erosjonsklasser + flomutsatt og vassdragsnært. Miljøavtaler (tilleggspakke, som består av 2 trinn). Slangespreder (nedlegging, nedfelling) i hele regionen. Radrensing og hypping – radkulturer. Endringer i virkeområder og miljøkrav kommer først i 2020. Videre orienterte hun særlig om nye krav for fangvekster. Om kombinasjon av avrenningstiltak på erosjonsutsatt areal. Det ble etterlyst verktøy i e-søknadene for hindre kombinasjoner som ikke er tillatt. Om høstkorn-direktesådd eller høstharvet og fangvekster på tidligkulturer. Det ble påpekt en viss inkonsekvens i regelverket for fangvekst i korn, mht. sein såing i uhøsta kontra såing rett etter tresking. Det første gir tilskudd, det siste ikke, selv om tilslaget kan være like godt. Om mekanisk jordløsning, etterfulgt av tilsåing med frøblanding – eller tilførsel av egenprodusert kompost (gjelder åpen åker med jordstrukturproblemer). Det ble uttrykt skepsis til støtte til mekanisk jordløsning da jordpakking er noe en må prøve å unngå i utgangspunktet. Hvilke områder som det skal settes miljøkrav på, er ikke avgjort ennå. <p>En del av tiltakene ble diskutert og forklart. Foreløpig forskrift og foreløpige satser ble delt ut i møtet.</p>	
6	<p>Sektorvis/kommunevis gjennomgang av egne tiltak i 2018 <u>Eidsvoll (Dag orienterte):</u> Bruker aktivt SMIL-midlene ift. vannmiljø. Tiltakene har hatt en effekt, men det er spredt ut over i hele kommunene. Det er gitt div. informasjon til enkeltgårdbrukere. Det er ingen vesentlig endring ift. redusert jordarbeiding, men det ble direktesådd en del høstkorn. SMIL-ordningen skal rulleres i 2019.</p> <p><u>Nannestad (Nina orienterte):</u> Kommunen har hatt en del PT-kontroller av gjødslingsplaner, og noe veiledning til enkeltgårdbrukere, inkl. kantsoner. Det har vært en nedgang i ingen/endret jordarbeiding pga. tidlig høsting av høstkorn. SMIL-midler er delt ut, men ikke så mange på vannmiljø i VF Hæra.</p> <p><u>Ullensaker (Hans Petter orienterte):</u> Det var mer direktesådd høstkorn i fjor. Det har nok vært noe mindre</p>	

	<p>redusert jordarbeiding, men neppe stor endring. Det har vært bra med SMIL-søknader, særlig hydrotekniske tiltak, men ikke så mange innen Huvo. Kommunen har hatt kontroller ift. gjødselhåndtering/ utegangere/ lagring osv., og gitt veiledning ift. kantsoner.</p> <p><u>Nes (Lise orienterte):</u> Mye høstkorn er sådd. Det har vært en del SMIL-søknader på hydrotekniske tiltak. SMIL-midlene ble brukt opp. Det har ikke vært særskilt miljørådgivning i 2018. Fangdam har vært diskutert.</p> <p><u>Østre Toten (Åse Marit orienterte):</u> Det er ingen særskilte oppfølgingstiltak i Huvo-området for Østre Toten, kun ordinære beskyttende/forebyggende tiltak og tiltak ift. skog. Kommunen har en del vannmiljøtiltak innen SMIL men da til VO Mjøsa.</p> <p><u>Fylkesmannen i Oslo og Viken (Kari orienterte):</u> Den nye landbruksavdelingen hos Fylkesmannen i Oslo og Viken vil ha avdeling både i Moss og i Drammen, men noen ansatte vil fortsatt ha kontor plass i Oslo inntil videre. Det er ca. 17 mill. til SMIL i 2019 i «friske midler». Det er ikke øremerket hydrotekniske tiltak, men forvaltningen skal prioritere tiltakene. De fordeles i hele Oslo og Viken. Det er søkt om mer RMP tilskudd enn det som er tilgjengelig. Det er ikke flere søkere, men høyere kostnader. Ift. regionreformen er forvaltning av midler til utvikling og tilrettelegging, også innen landbruk, lagt til fylkeskommunene, men for øvrig tilligger oppgaver innen landbruk fylkesmennene, som tidligere.</p>	
7	<p>Kommunenes prioriteringer i 2019 innen landbrukstiltak, for å oppnå miljømålene</p> <p><u>Eidsvoll (Dag orienterte):</u> Det planlegges økt fokus på utegangerdyr, men videre oppfølging avventes til virkemidlene blir klargjort gjennom revisjonen av nye gjødselvarerforskrift. Gjelder også punktutslipp. For øvrig følge opp ift. RMP og SMIL-midler, særlig hydrotekniske tiltak og grøfting. Det må forventes mindre innsats på investeringer/tiltak blant gårdbrukere i 2019, fordi inntektene ble redusert som følge av tørkesommeren 2018. For øvrig må det holdes særskilt fokus på konsekvenser av utvidelsen av Gardermobanen ift. hydrotekniske tiltak/drenering.</p> <p><u>Nannestad (Nina orienterte):</u> Kommunen planlegger informasjon om de nye RMP-reglene. I tillegg planlegges PT-kontroll, gjødselplaner, tak over gjødselkummer og fokus på utegangerdyr, hvis regelverket kommer på plass i år.</p> <p><u>Ullensaker (Hans Petter orienterte):</u> Det planlegges fokus på utegangerdyr, særlig ved Bjørtombekken. Videre blir det informasjonstiltak til ny gårdbruker i området, og tiltak mot erosjon. Det planlegges ikke noe spesielt innen Huvo på hydrotekniske tiltak i 2019, men SMIL og RMP følges opp med veiledning, og ellers på vanlig måte. I tillegg jobbes det med div. forurensingstiltak (alunskiferdeponi, snødeponi, tønnene i Transjøen mm).</p> <p><u>Nes (Lise orienterte):</u> Det er planlagt eget RMP-møte i mars. Ellers vil kommunene holde</p>	

	<p>fokus på grøfting og kalking også i 2019.</p> <p><u>Østre Toten (Åse Marit orienterte):</u> Kommunen har ingen spesielle oppfølgingsbehov innen Huvo, kun generelle og forebyggende tiltak.</p> <p><u>FmOV (Kari orienterte):</u> Påminnelse om søknadsfristen for Klima- og miljømidler, som er 1. mars.</p> <p><u>Annet:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dag orienterte om den ekstrainsatsen som nå blir gjort i Gudbrandsdalen for å rydde landbruksplast • Helge orientert om kommunenes adgang til å lage lokale forskrifter som også skjerper kravene til gjødselspredning, ikke bare lemper på kravene. <p><u>Konklusjoner:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alle kommunene oppfordres om å ha ekstra innsats på å rydde opp landbruksplast i 2019. 2. Alle kommunene bes om å se gjennom foredraget om kommunenes handlingsrom ift. gjødselvereforskriften (forslaget), for å vurdere om noe der kan være relevant å benytte (lenke). 	<p>Nina, Åse Marit, Lise, Dag, Ola, Hans Petter. Nina, Åse Marit, Lise, Dag, Ola, Hans Petter.</p>
8	<p>Statusrapportering til kommuner m.fl. på tiltak Det ble orientert om tiltaksrapporteringen for 2018, særlig til kommunenes politikere. I utgangspunktet kan vi benytte enten Glommodata, Vann-Nett eller bare revidere «Tiltakslista» fra i fjor. Det skal tas opp i prosjektgruppa. Økologigruppa anbefalte det siste alternativet.</p> <p><u>Konklusjoner:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Landbruksgruppa anbefaler at vi for 2018 kun oppdaterer tiltakslista for året før. 2. Dag og Helge lager forslag for landbruksgruppa, som sendes ut per epost for utfylling av den enkelt, medio mars. Svarfrist 2 uker. 	<p>Dag, Helge Kari, Nina, Åse Marit, Lise, Dag, Ola, Hans Petter.</p>
9	<p>Budsjettinnspill til Huvo Det foreslås at det budsjetteres med illustrasjoner o.l. på en brosjyre om drikkeplasser for beitedyr (for å unngå tråkkskader, erosjon mm. i sårbare vassdragskanter), jf. sak 3.</p>	<p>Dag, Helge</p>
10	<p>Eventuelt Ingen saker.</p>	
<p>Neste møte Tirsdag 8. oktober 2019, kl. 10.00-15.00 i Nannestad kommune.</p>		<p>Dag /Helge</p>

Helge B. Pedersen (ref.)

Vedlegg:

- Brosjyren om håndtering av hestemøkk fra VO Leira-Nitelva og Huvo. Ferdig utgave.

Postadresse	Telefon	E-post
Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma	66 10 50 67/66 10 50 00	postmottak@nannestad.kommune.no
c/o Nannestad kommune	Telefaks	Internett
Teiealleen 31	66 10 50 10	www.huvo.no
2030 Nannestad		